Változások a pénzbeli ellátások területén

2015. január 27.

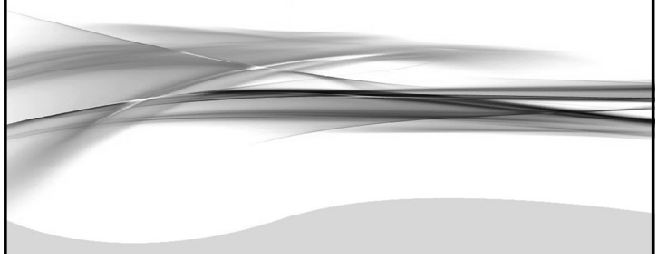

Előadó:

9^{00}-12^{00} Dr. Bogdán Zsuzsanna tb. szakértő

Jogforrás:

- A vállalkozói adminisztratív terheinek csökkentésére irányuló, Egyszerű Állam című középtávú kormányzati programból eredő, az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásait érintő egyes feladatok végrehajtásáról szóló 1056/2013. (II. 13.) Korm. határozatban megfogalmazottak végrehajtásával 2015. január 1-jétől második lépcsőben változnak az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai összegének megállapítására vonatkozó szabályok.

Jogszabály:

- az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2014. évi CXI. törvény, és az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 364/2014. (XII.30.) Korm. rendelet tartalmazza.

Ami nem változik

- Jogosultsági szabályok
- Ellátásra való jogosultsági idő
- Az ellátások mértéke
- Az ellátások maximális összege

  (csak annyiban amennyiben a minimálbér változik)
- Csak az fennálló jogviszonyban elért jövedelmet lehet figyelembe venni

  (jogutódlás, 30 napos szabály)

A változás lényege

- a bevallási adatok alapján történik a pénzbeli ellátások számfejtése (megszűnik a foglalkoztatói igazoláson többek közt a jövedelemre vonatkozó adatszolgáltatás)
- megszűnik a rendszeres és nem rendszeres jövedelem közötti különbségtétel (a nem rendszeres jövedelmet is a számítási időszakra osztják el, függetlenül attól, hogy hány napos munkára kapta a juttatást)
- megváltozik a pénzbeli ellátások összegének kiszámításánál figyelembe vehető időszak

A változás….

- Irányadó időszak, számítási időszak
- a pénzbeli ellátások kiszámításának alapjául szolgáló jövedelem és a hozzá kapcsolódó fogalmak meghatározása;
- Előleg folyósítására vonatkozó új szabályok

Fogalmak 1.

- 2015. január 1-jétől az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai a következők:

✓ A 2014. december 31-éig megállapított terhességi-gyermekágyi segély,

✓ A 2015. január 1-jétől megállapított csecsemőgondozási díj,

✓ A gyermekgondozási díj és

✓ A táppénz

Fogalmak 2.

- Jövedelem:
- az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai összegének kiszámításánál az e törvényben meghatározott időszakra adóelőleg megállapításához az állami adóhatóságnál bevallott, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapot képező jövedelem (Ebtv. 5/C.§)

- Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai és a baleseti táppénz összegének megállapításánál az ellátásra való jogosultság kezdő napján fennálló biztosítási jogviszonyban személyi jövedelemadó előleg megállapításához bevallott jövedelmet kell figyelembe venni. (Ebtv. 39/A.§)

Fogalmak 3.

szerződés szerinti havi jövedelem:

- a) betegszabadságra jogosultak esetén a távolléti díj, illetve az illetmény egy hónapra járó összege
- b) egészségügyi szabadságra jogosultak esetében az egészségügyi szabadság idejére járó távolléti díj,
- c) egyéni és társas vállalkozók esetében a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér másfélszerese,
- d) a Tbj.5. § (1) bekezdés g) pontja esetében a 30 napot meg nem haladó biztosítási jogviszony esetén a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér, egyéb esetben a jogviszony alapjául szolgáló szerződésben meghatározott díj,
- e) mezőgazdasági őstermelő esetében a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér;

Az ellátások alapjának megállapításánál a jogosultság kezdő napjának hónapjára járó szerződés szerinti jövedelmet kell figyelembe venni, ha a tényleges jövedelem 30 naptári napnál kevesebb. (Ebtv. 39/A.§ (2))

A táppénz

naptári napi alapjának kiszámítása 1.

- „48. § (1) Ha a biztosítási idő a táppénzre való jogosultság kezdő napját megelőzően a 48/A. § (1) bekezdése szerint folyamatos, a táppénz alapját a táppénzre jogosultság kezdőnapját közvetlenül megelőző naptári év első napjától a jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző harmadik hónap utolsó napjáig terjedő időszakban, az időszak utolsó napjához időben legközelebb eső 180 naptári napra jutó jövedelem alapján kell megállapítani. A folyamatos biztosítási idő megszakítása esetén a táppénz alapjaként a megszakítást megelőző jövedelmet nem lehet figyelembe venni.
- Példa:Tp. jogosultság: 2015. 02.27.

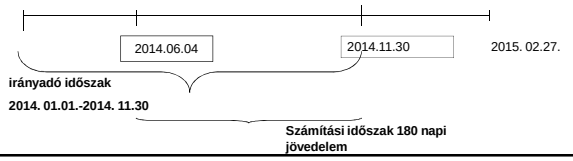

Irányadó időszak, számítási időszak

- Irányadó időszak: folyamatos biztosítás esetén az ellátásra való jogosultság kezdő napján fennálló biztosítási jogviszony első napjától az ellátásra való jogosultságot megelőző harmadik hónap utolsó napjáig terjedő időszak, mely nem lehet korábbi a jogosultságot megelőző év első napjánál.
- Számítási időszak:Az irányadó időszakon belül a 48. § (1)-(4)meghatározott időszak naptári napjainak a száma,amelyre pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapot képező jövedelmet vallottak be. (Vhr.1.§ c) és d) pontja)

A táppénz

naptári napi alapjának kiszámítása 2.

Nincs az irányadó időszakban 180 napi jövedelem,

de van a jogosultság kezdő napjától 180 napi TBJ 5. § szerinti folyamatos biztosításban töltött idő és

- **rendelkezik** legalább 120 naptári napi jövedelemmel, akkor a táppénz naptári napi alapját a 120 napi tényleges jövedelem alapján kell megállapítani. (Ebtv. 48. § (2))
- **nem rendelkezik** 120 naptári napi jövedelemmel, a táppénz naptári napi alapját a tényleges, ennek hiányában a szerződés szerinti jövedelme alapján kell megállapítani.(Ebtv. 48. (3))

A táppénz

naptári napi alapjának kiszámítása 3.

Nincs a jogosultság kezdő napjától 180 napi TBJ 5. § szerinti folyamatos biztosításban töltött idő és

- táppénz naptári napi alapját a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér alapulvételével kell megállapítani, kivéve,
- ha a tényleges vagy a szerződés szerinti jövedelme a minimálbért nem éri el. Ez esetben a táppénz naptári napi alapja a tényleges, ennek hiányában a szerződés szerinti jövedelem. 48. § (4)

„kedvezményszabály?”

- 48. § (5) Ha a biztosított az irányadó időszakban azért nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, mert legalább 180 napig táppénzben, baleseti táppénzben, Csecsemőgondozási díj, vagy gyermekgondozási díjban – kivéve a méltányosságból megállapított ellátásokat – részesült, a táppénz naptári napi összegét az utolsóként megállapított ellátás alapjának figyelembevételével kell megállapítani, ha az a szerződés szerinti jövedelménél kedvezőbb.
- Az ellátások idejének összeszámításánál csak azt az időszakot lehet figyelembe venni, ameddig a biztosítási idő a 48/A. § (1) bekezdése szerint folyamatos.
- 48.§(8) Az (5) bekezdést akkor lehet alkalmazni, ha az utolsóként megállapított ellátás alapja kizárólag a jogosultság kezdő napján fennálló foglalkoztatónál elért jövedelem figyelembevételével került megállapításra.”

Egyidejűleg fennálló több jogviszony esetében a pénzbeli ellátásra való jogosultság megállapítása

- ✓ A megszűnt biztosítási jogviszonyból származó biztosításban töltött napok közül azokat, amelyek megelőzik a keresőképtelenség első napján fennálló biztosítás kezdő napját, hozzá kell számítani a fennálló biztosításban töltött napokkal.
- ✓ Az összeszámított biztosítási jogviszony időtartamát ahhoz a fennálló jogviszonyhoz kell hozzászámítani, amelyiknél a biztosított az ellátást kéri.
- ✓ Ha a biztosított több fennálló jogviszonyából kéri az ellátást, a kérelemmel érintett valamennyi fennálló biztosítási jogviszonyhoz külön-külön hozzá kell számítani a megszűnt biztosítási jogviszonyból származó biztosításban töltött napoknak a fennálló biztosítás kezdő napját megelőző napjait. (Vhr. 27/A.§)

Terhességi-gyermekágyi segély = Csecsemőgondozási díj

2015. január 1-jétől a terhességi-gyermekágyi segélyt a jogszabály **csecsemőgondozási díjnak (továbbiakban: CSED) nevezi.**

- A **CSED-re való jogosultság feltételei azonosak a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultság feltételeivel.**
- A 2014. december 31-ig megállapított és folyósított terhességi-gyermekágyi segélyt változatlanul terhességi-gyermekágyi segélyként kell továbbfolyósítani.
- Ugyanazon személy részére ugyanazon gyermeke jogán benyújtott terhességi-gyermekágyi segély iránti kérelmet ismételten elbírálni nem lehet, a terhességi-gyermekágyi segélyt a 2014. december 31-éig hatályos határozatban megállapított összegben kell tovább folyósítani.

Csecsemőgondozási díj

- „42. § (1) A csecsemőgondozási díj összege
- a) a (2) és (3) bekezdés szerinti esetben a naptári napi alap 70%-a,
- b) a (4) bekezdés szerinti esetben a naptári napi jövedelem 70 %-a.

- (2) A csecsemőgondozási díj naptári napi alapját a 48. § (1)- (2) bekezdésében foglaltak szerint kell megállapítani.

- (3) Ha a naptári napi alap nem állapítható meg a (2) bekezdésben foglaltak szerint, naptári napi alap a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszeresének harmincad része.

- (4) Ha a biztosított naptári napi jövedelme a minimálbér kétszeresének harmincad részét nem éri el, a csecsemőgondozási díj összegének megállapításánál a biztosított tényleges jövedelmét kell figyelembe venni. Tényleges jövedelem hiányában a szerződés szerinti jövedelmet kell figyelembe venni, azzal, hogy a naptári napi alap a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszeresének harmincad részét nem haladhatja meg.

Gyermekgondozási díj

- (Gyermekgondozási díjra jogosult)

az anya, valamint a 40. § (4) bek-ben meghatározott személy,aki részére csecsemőgondozási díj került megállapításra és a biztosítási jogviszonya a csecsemőgondozási díj való jogosultságának időtartama alatt megszűnt, feltéve, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett és a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt

A gyed megállapításához elég, ha az anya a thgys-re jogosult volt, nem feltétel, hogy igénybe vegye azt.

- 42/A. § (2) nem tekinthető szülőnek:

a) a helyettes szülő,

b) a Gyvtv. 84. § szerinti gyermekvédelmi gyám, és

c) a nevelőszülő, függetlenül attól, hogy a nála elhelyezett, gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek tekintetében kirendelték-e gyámként."

Gyermekgondozási díj folyósítási ideje

- Csak strukturáltabban és pontosabban kerül megfogalmazásra az eddigi szabályozás

42/B.§ (2) bek.

- „(2) Ha a gyermekgondozási díjra jogosult a jogosultság megszerzésekor vagy azt megelőző 2 éven belül, másik – különböző korú – gyermekére tekintettel jogosult volt gyermekgondozási díjra, a gyermekgondozási díj folyósításának időtartama

a) nem lehet rövidebb az utoljára folyósított gyermekgondozási díj (1) bekezdés alapján megállapított időtartamánál,

b) nem hosszabbodik meg az új gyermekgondozási díj megállapítására jogosító gyermek jogán megállapított terhességi-gyermekágyi segély jogosultsági idejével, és

c) nem hosszabbodik meg az utolsóként született gyermek jogán megállapított gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély jogosultsági idejével."

Gyed alapjának kiszámítására vonatkozó szabályok

- Ugyanazon szabályokat kell alkalmazni, mint a táppénz számításnál (48. §(1)-(5) és (8) bekezdés.
- 2015. január 1-je előtt született gyerekek után járó thgys-t és gyed-et továbbra is kétféleképpen kell kiszámolni:
- A 2015-ös szabályokat 2014. december 31-ét követően kezdődő ellátásra való jogosultság esetén kell alkalmazni.
- Ez azt jelent, hogy a thgys-t 2014-es és 2013. július 14-én hatályos szabályok szerint, a gyed-et a 2015-ös és a 2013. július 14-én hatályos szabályok szerint és a kedvezőbbet kell folyósítani (82/F.§ (1), 82/G.§)

Gyed folyósítás

- Új, méltányos szabályok 42/C.§:
- h) a gyermek a gyermekgondozási díjra való jogosultság ideje alatt meghal, az elhalálozás időpontját követő hónap első napjától, illetve ha addig a halál időpontjától számítva 15 napnál kevesebb van hátra, akkor az elhalálozást követő 16. naptól;
- i) ikergyermekek esetében valamelyik gyermek
- ia) a gyermekgondozási díjra való jogosultság ideje alatt meghal, azonos várandósságból született egynél több testvér hiányában a 42/B. § (1) bekezdésben meghatározott időpontot követően,
- ib) a 42/B. § (1) bekezdésében meghatározott időtartamot követő 1 éven belül meghal, azonos várandósságból született egynél több testvér hiányában az elhalálozás időpontját követő hónap első napjától, illetve ha addig a halál időpontjától számítva 15 napnál kevesebb van hátra, akkor az elhalálozást követő 16. naptól.

A gyermekgondozási díjra való jogosultság utolsó napját követően semmilyen esetben nem folyósítható az ellátás

Az előleg

- 39/B §

(1) Pénzbeli ellátásra való jogosultság esetén,
ha a pénzbeli ellátás összege huszonegy napon belül
azért nem állapítható meg a 48. § (1)-(4) bekezdése alapján, mert nem került sor a biztosított jövedelméről bevallás benyújtására az adóelőleg megállapításához, a rendelkezésre álló adatok alapján a 39/A. § (2) bekezdésének, valamint a 48. § (2)-(4) bekezdésének figyelembevételével az igénylő részére végzésben előleget kell megállapítani.
A pénzbeli ellátásról szóló érdemi döntést legkésőbb az előlegről szóló végzés meghozatalát követő egy éven belül a rendelkezésre álló adatok alapján meg kell hozni. A pénzbeli ellátás határozattal történő megállapításakor a pénzbeli ellátás összegébe a folyósított előleg összegét be kell számítani.”

Az előleg

- Számítási időszakban hiányzik
  egy bevallás ⟶ annyi jövedelem alapján állapítom meg amennyit találtam
  (figyelembe véve a 48.§ (2)-(3)bekezdést)
- ➢ Egyáltalán nincs bevallás ⟶ nincs ellátás, nincs előleg
- ➢ Hiánypótlási eljárás lefolytatása
- ➢ Az előleg megállapítását követő egy éven belül végleges döntés

Előlegből nem vonunk 1/3-ot

- 39/B. §:
- „(1a) Táppénz előleg folyósítása esetén
- *a)* az egészségbiztosító a Tbj. 19. § (5) bekezdésében meghatározott táppénz hozzájárulásról szóló határozatot a táppénz megállapításáról szóló határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül hozza meg,
- *b)* a társadalombiztosítási kifizetőhely a Tbj. 19. § (5) bekezdésében meghatározott táppénz hozzájárulási kötelezettségét a táppénz megállapításáról szóló határozat jogőre emelkedését követő hónapban benyújtott elszámolásában teljesíti."

Az Ebtv. 39/B. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

- „(5) A táppénz előleg folyósítását a keresőképtelenség fennállása alatt végzéssel meg kell szüntetni, ha a biztosított táppénzre már nem jogosult."

„Önrevízió" hatása az ellátásokra

„39/C. §

- A bevallott jövedelemadatok alapján már érdemi döntés született, de
- ellátásra való jogosultság kezdő napjától számított egy éven belül a jövedelemadatok módosításra kerülnek
- az ellátás összegének megállapításakor figyelembe vett számítási időszakra vonatkozóan, AKKOR
- a módosított jövedelemadatok alapján az ellátás összegét újra el kell bírálni.

Határideje? Meddig lehet az összeget módosítani?

- Az ismételt elbírálás során a folyósító szerv
  - A módosulásról történő tudomásszerzéstől számított 30 napon belül, DE!
  - Legfeljebb az ellátásra való jogosultság lejártát követő naptól számított 18 hónapon belül

  A korábbi döntését módosíthatja vagy visszavonhatja

„Önrevízió” hatása az ellátásokra

Jogkövetkezmény:

Ebtv. 61. § módosítás miatt magasabb lesz az összeg, akkor a különbözetet ki kell utalni, ha az meghaladja az 1000 Ft-ot

66. § Módosítás miatt alacsonyabb összegben kerül megállapításra az ellátás a különbözetet a biztosított köteles visszafizetni a felróhatóságra tekintet nélkül.

Ebben az esetben a Ket. szerinti eljárás ismertetése

Keresőtevékenység, kereset fogalma

- **Keresőtevékenység:** a Tbj. 5.§-ában meghatározott biztosítási jogviszonyban végzett személyes tevékenység, ideértve az egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett tevékenységet is.
- **Kereset:** a Tbj. 5. §-ában meghatározott jogviszonyban személyes munkavégzésért járó pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapot képező jövedelem

A folyósítási korlátra vonatkozó változó szabályok

- **Nem jár**

táppénz:

Kikerült az átlagkeresetre vonatkozó rendelkezés.

Csecsemőgondozási díj.

ha bármilyen jogviszonyban — ide nem értve a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban végzett tevékenységet – keresőtevékenységet folytat

Gyermekgondozási díj:

a jogosult a gyermek 1 éves kora előtt bármilyen jogviszonyban – ide nem értve a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban végzett tevékenységet – keresőtevékenységet folytat;

a fizetés nélküli szabadság azon tartamára, amelyre a jogosult a gyermek 1 éves kora előtt – munkavégzés nélkül – megkapja a teljes keresetét,;

Baleseti táppénz

55. § (7)
A baleseti táppénz alapját a baleseti táppénzre jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző harmadik hónap utolsó napjától visszafelé számított 180 naptári napi jövedelem alapján kell megállapítani azzal, hogy a jövedelmet legfeljebb a baleseti táppénzre való jogosultság kezdő napját megelőző naptári év első napjáig lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő a 48/A. § (1) bekezdése szerint folyamatos. A folyamatos biztosítási idő megszakítása esetén a baleseti táppénz alapjaként a megszakítást megelőző jövedelmet nem lehet figyelembe venni.

- (8) Ha a biztosított a (7) bekezdésben meghatározott időszakban nem rendelkezik 180 napi jövedelemmel, baleseti táppénz alapját a tényleges, ennek hiányában a szerződés szerinti jövedelme alapján kell megállapítani.
- Baleseti táppénz előleg és az előlegként megállapított táppénz

Illetékességi szabályok változása

Ebtv. 63. §
- Egyidejűleg fennálló biztosítási jogviszonyok esetén, a táppénzt a csecsemőgondozási díjat és a baleseti táppénzt minden jogviszonyban az adott foglalkoztató székhelye szerint illetékes KH eg.bizt. szakig szerve, vagy a foglalkozató mellett működő tb kifizetőhely bírálja el.
- Gyermekgondozási díj esetében egyidejűleg fennálló jogviszonynál kizárólag a foglalkozató székhelye szerint illetékes kormányhivatal bírálja el az igényt
- Keresőképtelenség igazolásával kapcsolatos változások
- Méltányossági ellátásokkal kapcsolatos igényérvényesítés

§

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

§